

תיאורית החסך הכפול (פונולוגיה ומהירות שיום)

מתוך : 2001 Dyslexia as a Learning Disability

Nicolson & Fawcett

בתהליך הקריאה משתתפים כמה אזורים מוחיים במקביל : **הקורטיקלי** , **התת קורטיקלי** , **המוח מרכזי** , **הסרבולום** .

אזורים אלו כוללים לפחות 17 מרכזים שבהם נעשים תהליכי עיבוד האמורים לעבוד באינטגרציה ובמהירות של אלפיות השניה. (Saywits at all 1998).

ילדים דיסלקסים מתחילים את שנות לימודיהם בביה"ס כשיש להם בעיה כללית של מהירות שליפה ובעיה ספציפית במהירות שיום של אותיות (Meyer , Wood Felton 1999). ככל שהשפה בעלת אורתוגרפיה שטוחה יותר, כן יש לתפקודי מהירות שיום יכולת דיאגנוסטית גדולה יותר לרכישת קריאה (Wimmer 1993).

Mateo & Obregon 1994 מצאו כי הסיבה לאיטיות במהירות העיבוד לא נובעת מעייפות או בעיית היגוי אלה שנדרש להם זמן רב יותר במרווחים שבין תגובה לגרוי אחד לתגובה לגירוי הבא אחריו.

במהלך זמן זה על הקורא לבצע 4 תהליכים שונים ולזמן אותם בזה אחר זה :

1. שחרור מהגירוי הקודם – פעילות זו קשורה למערכת הקשב ולמערכת הניהול "הפסק תגובה".
2. העברת הערכת למצב של ציפיה לגירוי החדש – "היכון".
3. תפיסת הגירוי הנוכחי – "קלוט גרוי".
4. שלוף גירוי ורבלי מתאים – "בצע".

הנחת החסך הכפול

בנוסף להנחת החסך **הפונולוגי** נמצא חסך מרכזי שני, עצמאי ובלתי תלוי בראשון והוא - **מהירות שיום**. (Wolf & Obrian)

על פי גישה זו ניתן לאתר שלוש קבוצות של ליקויי לקריאה :

1. קוראים מתקשים בעלי **חסך פונולוגי** ויכולת שיום תקינה.
2. קוראים מתקשים בעלי מיומנויות פונולוגיות תקינות אך בעלי **חסך במהירות שיום** ובהבנת הנקרא. הם מתגלים מאוחר יותר וקשה לאתרם.
3. בבטריות רגילות שכן תהליכי הפענוח שלהם תקינים.
4. קוראים מתקשים המאופיינים על ידי **החסך הכפול** – זו הקבוצה בעלת הליקויים החמורים ביותר בכל היבטי הקריאה ובייחוד בשטף הקריאה.

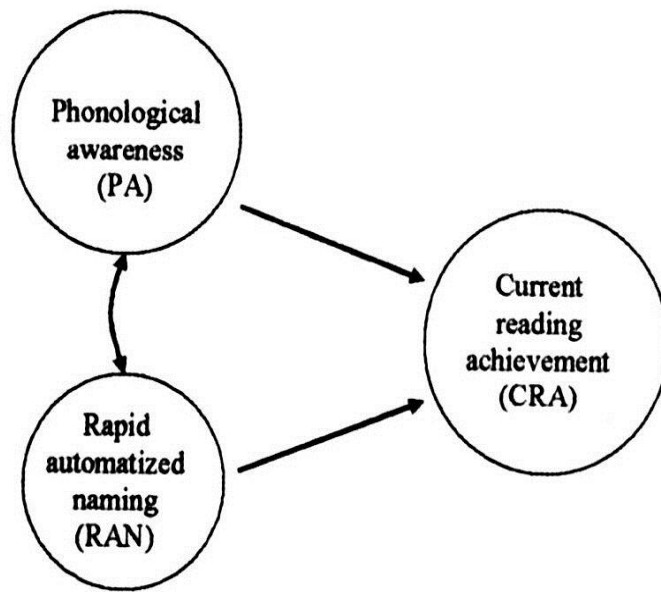

Figure 1. Model of hypothesized data relationships among double deficit variables.